

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0.25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De lijdende Christus tot ergernis

„Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geërgerd worden in deze nacht”.

Mattheüs 26 : 31a.

De lijdensweken zijn aangebroken. We gaan de Man van smarten weer volgen op Zijn lijdensweg.

Jezus Christus, dé Koning, geworden Man van smarten, zonder gedaante, zonder heerlijkheid. Geen gestalte, de onwaardigste onder de mensen, en daarom niet begeerd, het aangezicht voor Hem verbergend, veracht. Een spot en smaad van mensen, Die 't boze volk, naar zijn baldadig wensen, beschimpen kan.

Stel Hem u in Zijn totale ontluistering en ontlediging voor de aandacht. In Gethsemané bedroefd en zeer beangst. Het bloed als zweet uit de poriën geperst. Als een boosdoener gebonden en weggevoerd. In zaal van Kajafas een zwijgende Jezus en spotters die Hem in het aangezicht spuwen en slaan. Door Herodes tot spotkoning gemaakt. Op een dubbelgetal geplaatst met de moordenaar Barabbas. Zijn rug opengereten door felle geselslagen. Uit Jeruzalem geleid, onder het kruis, bezwijkend, en dan op het kruis. Boven dat kruis de spotwoorden: deze is Jezus, de Koning der Joden. Naast dat kruis twee anderen. Gerekend met de overtredders. Dan stervend aan dat kruis, aan dat vloekhout. Is dat, is dat nu de Koning, de Almachtige, de Zone Gods? Waar is Zijn macht? Waar is Zijn luister, Zijn majesteit?

Deze lijdende en stervende Christus heeft de pers alleen getreden. Allen hebben zich vanwege die diepe vernedering afgekeerd. Hij moest dat alleen doen, Hij kon dat alleen doen, en Hij wilde dat alleen doen. Daarom is er Evangelie, kostelijk Evangelie. Er is genade door Zijn verdienste voor mensen die recht hebben op de eeuwige toorn. Door Zijn voldoening verzoening. De hitte van Gods gramschap geblust. Vrede met God. Om niet. Evenwel - die lijdende en stervende Christus is niet gewild. Hij is als zodanig volstrekt niet akseptabel voor de mens. Farizeeën en Schriftgeleerden willen wel een Jezus Die direkt omhoog brengt. Niet een Jezus Die door de diepte naar omhoog voert. Desgelijks ook Judas.

De overgebleven discipelen zijn allen weggevlucht. Neen - niet omdat ze bang waren om met Jezus te moeten sterven. De enige reden - het wordt duidelijk door de Heere Jezus Zelf gezegd - was dat ze geërgerd werden aan deze lijdende Christus. Precies als de Farizeeën en Schriftgeleerden en als Judas. De lijdende Christus was tot een steen des aanstoots, tot een rots der ergernis. De lijdende Christus werd ze tot een struikelblok, waardoor ze geestelijk verongelukten. Immers afkeren van Jezus betekent: afkeren van hét Leven, midden in de dood blijven, voor eeuwig verloren gaan.

Die ergernis werd door de Heere Jezus vlak voor Zijn lijden en sterven geprofeteerd: Gij zult allen aan Mij geërgerd worden. Hij is de Alwetende. Hij weet dat in 's mensen hart geen plaats is voor een lijdende en stervende Christus, dat zulk een Christus een bron van ergernis, van vijandschap en haat is. Zelfs Simon Petrus vormde geen uitzondering, hoewel hij dat dacht.

Is dat nog zo? Is deze lijdende en stervende Christus nog tot ergernis?

Ja, zonder enige uitzondering! Wie meent dat hij een uitzondering is, overschat zichzelf als Simon Petrus.

In de lijdenstijd, in deze tijd waarin de lijdende en stervende Christus ons verkondigd wordt, is er tweeërlei gebeuren. Een gebeuren dat zich voltrekt in de kerk.

Dit kan er gebeuren: dat de ergernis wordt weggenomen. Het Evangelie wordt aangepast, akseptabel gemaakt voor de mens. We houden over een zoete, lieve Jezus, Die er slechts is om linea recta de zaligheid in te brengen. Weet dit: dan houden we over een valse Christus, dan komen we voor eeuwig bedrogen uit, dan gaan we voor eeuwig verloren.

Dat andere gebeuren is door de Heilige Geest. Hij neemt echt de ergernis aan een lijdende en stervende Christus weg. Helemaal! Hoe, op welke wijze? Door aan de diepte van dat lijden en sterven af te doen? Door Hem voor te stellen als een martelaar of iets dergelijks? O neen! De Heilige Geest leert u uzelf kennen, kennen als zonder gedaante voor God. Eens zo vol gedaante, vol heerlijkheid. Door God goed gemaakt. Naar Zijn beeld geschapen. En zie, het was zeer goed. De mens een zeergelijkend beeld. Profeet, priester en koning. Ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. En nu zonder gedaante, zonder heerlijkheid, verdorven, walgelijk voor God. God gruwet van ons; een arm, verloren zondaar, doemwaardig en vloekwaardig.

Kijk, in deze weg maakt de Heilige Geest die Christus in Zijn diepe vernedering tot de Koning in Zijn schoonheid, zeer begerenswaard en noodzakelijk. Wordt deze Christus zonder gedaante, zonder heerlijkheid, in Zijn totale ontlediging voor u schoon en begerenswaard? Gaat de ergernis aan deze Christus in het binnenste van u verdwijnen? U zegt: maar ik ben bekeerd, ik ben gelovig. Nu - dat waren die elf discipelen ook. Ze waren echt wedergeboren mensen. Doch als Eén voor hen niet gebeden had, waren ze allen vanwege hun ergernis voor eeuwig verloren gegaan.

De lijdenstijd is schoon, het Hem volgen op Zijn lijdensweg is kostelijk, indien u kennis krijgt aan uzelf. Daardoor gaat de ergernis aan Hem op de vlucht.

Hoe dieper wij, hoe schoner deze lijdende en stervende Borg.

Driebergen

Ds. P. van Zonneveld

Van de administratie

Hartelijk dank voor de ontvangen giften en de opgaven van nieuwe abonnees. De giften bedroegen f 1887,83 voor ons blad en f 25,- voor de school in Dundas, terwijl er dit keer 6 nieuwe abonnees bijkwamen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Uit het land van de Bijbel 35

C. HET BEDRIJFSLEVEN.

II. Landbouw en veeteelt.

De veeteelt (vervolg).

Het is onze bedoeling niet om verder breed in te gaan op het leven van de verschillende dieren. Slechts nog op een enkele.

In God's Wet, in het tiende gebod, over het niet begeren, lezen we ook van "noch zijn os,

noch zijn ezel". En ten opzichte van het niet mogen arbeiden op de Sabbath gold zulks evenzeer voor de os en de ezel.

Zo verbood Gods wet ook, dat voor het ploegen paard en ezel naast elkaar werden gesteld., omdat daarvoor de ezel te zwak was voor zulk een zwaar werk.

Een "gemest kalf" was een jong rund, dat bij feestelijke gelegenheden werd opgediend. Denk aan de thuiskomst van de "verloren zoon" in de gelijkenis. Toen gaf zijn vader bevel, dat een "gemest kalf" zou worden voorgezet tot de maaltijd.

Bekend is, dat Simson de Filistijnen verweet, dat zij zijn vrouw hadden geraadpleegd bij het oplossen van zijn raadsel. Hij zeide toen: "Zo gij met mijn kalf niet had geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden." Wij willen nu wijzen op de "AREND".

Deze vogel kenmerkt zich door zijn sterke roofdierklauwen en snavel; door de dichte bevedering van zijn kop. Hij vliegt ook sneller dan de gier. Ook het aantal soorten is aanzienlijk veel. Zo is er de "koningsarend", de "steenarend", de "steppenarend" en de "slangenarend". Zij zijn veelal te vinden op "kalksteen-gronden", in de spleten van rotsen hun nest bouwend. Job beschrijft dit. We lezen in Job 39 : 30-33:

"Is het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de hoogte maakt?

"Hij woont en vernacht in de steenrots, op de scherpte der steenrots en der vaste plaats".

"Vandaar speurt hij de spijze op, zijn ogen zien verre af".

"Ook slorpen zijn jongen bloed; en waar verslagenen zijn, daar is hij."

Een duidelijke uitspraak vinden we daarvan bij de zegeningen, die Jacob op zijn sterfbed richtte tot zijn zonen, namelijk over "Dan" deze:

"Dan zal een slang zijn aan de weg, een adderslang nevens het pad, bijtende de verzenen des paards, dat zijn rijder achterover valle."

We denken hier ook aan de vurige slangen, die zoveel dodelijke beten toebrachten aan de Israëlieten in de woestijn, maar toen de Heere ook genezing gaf, wanneer men gelovig zag op de "koperen slang", welke Mozes op een stang had gesteld.

Was dit feit geen treffende heenwijzing naar de verhoring van Christus aan het kruis! Dat beschrijft Johannes zo treffend in zijn evangelie, namelijk in hoofdstuk 3 vs. 14:

"En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

Wijst dit feit van die vurige slangen in de woestijn en van de verhoring van Christus aan het kruis niet terug naar het paradijs, waar alle nakomelingen van Adam, dus ook wij, de dodelijke beet hebben gekregen van de slang van wie de duivel zich bediende bij de val van de mens!

En zijn wij aan de dodelijke wonden onzer zonden ontdekt geworden? Hebben die ons uitgedreven tot de Troon der genade, zoals we lezen van die tollenaar in de tempel? En heeft hij ook niet mogen zien op het bloed van de offeranden, afschaduwend het bloed en de offerande van Jezus Christus?

Mocht dan deze tollenaar niet alleszins getroost de tempel verlaten!

Welnu, gel. lezer(es) van ons blad! Kent u

daar óók iets van? O neen! Die ontdekking van de tollenaar was geen "voorwaarde" voor zijn verzoening, maar "vrucht" van de verzoening van Christus!

Men diene dat zeer wel te onderscheiden, opdat niet de ernstige fout gemaakt worde: eerst "Jezus aannemen" en dan belijden, dat men een groot zondaar is. Dat is zeer misleidend voor de eeuwigheid! En dan krijgen we een z.g.n. "juichend christendom", maar . . . zonder Christus.

O, wat zal toch de ontzuivering ontzettend zijn, namelijk te moeten horen gelijk die dwaze maagden, aankloppend aan de deur van de bruiloftszaal, nadat de deur gesloten was: "Voorwaar zeg Ik u, Ik ken u niet!"

O, dáárom is wáre ontdekking zo noodzakelijk. Het is de Heilige Geest, Die plaatsmaakt vóór Christus in het hart!

Met deze opmerking willen we beslist niet ontkennen, dat de verdienste van Christus niet "algenoegzaam" zou zijn. O neen! Men heeft wel eens opgemerkt: Al zouden er nog 1000 werelden meer zijn, dan zou Christus bloed en verdienst nóg toereikend bevonden worden. Hij zou dan dus niet opnieuw Zijn bloed moeten uitstorten, wat trouwens ook niet mogelijk zou zijn, aangezien Christus nu een "verheerlijkt" lichaam heeft.

Maar nu is het voor ons de noodzakelijke en belangrijkste levensvraag: Hebben wij aan het zaligmakend werk van de Heilige Geest persoonlijk deel mogen krijgen? Ja, dat dierbare bloed over u ingeroepen? Want toch: zonder bloedstorting is er . . . geen vergeving! En deze "reiniging" en "genezing" van de dodelijke wonden onzer zonden is nóg te verkrijgen . . . om niet!

Daarom nog één vraag ter beantwoording en deze is: Was er onder Israël nog genezing mogelijk voor hen, die door een giftslang gebeten waren? Ja! Daarop wijst de "Prediker" in zijn boek, hoofdstuk 10 vs. 11:

"Indien de slang gebeten heeft, eer de bezwering geschied is, dan is daar geen nuttigheid voor de allerwelsprekendste be-zweerder."

Wat bedoelde de Prediker hiermee?

Wel, zo'n "slangenbezweerder" trachtte bij een gebetene door een slang, de slang onder een zekere "hypnose" te brengen door middel van een zacht murmelend geluid met de tong te geven. Vandaar spreekt de Prediker van een "allerwelsprekendste" be-zweerder.

Welnu! Zo heeft Gods kerk tot genezing van de zonde-kwalen een "allerwelsprekendste" Pleitbezorger! En dat is de grote Hogepriester JESUS CHRISTUS, Die aan de Rechterhand des Vaders als de grote VOORBIDDER optreedt om de genezing en zaligheid van al Zijn volk bij Zijn Vader te bepleiten!

O, dat volk weet niet, wat het bidden zal, zoals 't behoort en wààrop zal het zich kunnen beroemen? Ach, dan ligt het zo arm, zo onwaardig en zo geheel hulpeloos voor Zijn Troon! En dan kan 't zich nergens op beroepen en dan moet 't met die hoofdman belijden: "Heere, ik ben niet waardig, dat U onder mijn dak zou inkomen!"

Lezer(es) kent u deze zielsgestalte in uw leven?

Welnu, zou Hij dezulken laten staan? O, wat troostvol is hetgeen de apostel schrijft in Romeinen 8 : 26 en 27:

"En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen.

En die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt."

O, daarom!

"Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet, Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrijlijk leven;

Nooddriftigen, veracht Gods goedheid niet;

Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven."

(Psalm 69 : 13b).

Dr.

v.L.

Ontmoetingsdag

Het kan geen kwaad nog even te herinneren aan de ontmoetingsdag, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 13 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Sliedrecht-centrum.

Het programma luidt als volgt:

morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur:

opening: Ds. G. Blom

spreker: Ds. D. Slagboom

slotwoord: Ds. M. van der Sluys

middagsamenkomst, aanvang 2 uur:

opening: Ds. H.C. van der Ent

spreker: Ds. L.W. van der Meij

slotwoord: Ds. M.C. Tanis

Er wordt naar gestreefd, dat de morgensamenkomst zal eindigen om 12 uur en de middagsamenkomst om 4 uur. De sprekers zullen hiermee rekening houden. Tussen de samenkomsten is er dan gelegenheid om wat voedsel te gebruiken en elkaar te ontmoeten en om na de sluiting van de middagsamenkomst weer tijdig naar huis te kunnen vertrekken.

Als van ouds zal er weer gratis koffie en frisdrank worden verstrekt. Er zal ook weer een boekentafel zijn, waar een keur van goede boeken te koop zal zijn. Een deel van de opbrengst komt ten bate van de zending van de Chr. Geref. kerken.

Het ligt in de bedoeling dat er weer een bus zal rijden om bezoekers per trein af te halen en naar het station terug te brengen. Voor bezoekers per auto of autobus zal er weer een bord zijn dat aanwijst waar voldoende parkeergelegenheid is.

Voor velen hebben de ontmoetingsdagen grote betekenis. Daardoor zijn er de vaste bezoekers. Steeds komen er ook nieuwe bezoekers en dat is verblijdend. Ook dat er altijd veel jeugdigen onder de bezoekers zijn. We hopen van harte dat dit ook nu weer zo zal zijn. Maar bovenal dat de Heere Zelf in ons midden moge zijn met Zijn gunst.

B.

Grieken en Barbaren

9

Tertullianus (1)

God is machtig om van een spotter een bidder te maken. Dat heeft naast Gods Woord ook de kerkgeschiedenis bewezen.

Omstreeks het jaar 196 na Christus kwam te Carthago, een stad in Noord-Afrika, een heidense advocaat tot bekering. Zijn naam was: Quintus Septimius Florens Tertullianus. Hij groeide op in een heidens gezin. Men kende daar God, Christus en de Heilige Geest niet. Zijn vader was beroepsmilitair, een centurio: hoofdman over honderd. Om carrière te kunnen maken kreeg de schrandere Tertullianus een voortreffelijke opleiding. Hij doorliep de beroemdste scholen van zijn geboortestad Carthago.

Maar God kende hij niet. Later verklaarde hij in een van zijn geschriften dat hij deelnam aan de genoegens van het amfitheater (schouwburg) en lachte om de leer van de christenen.

Tertullianus heeft dat kunnen volhouden tot zijn 40e jaar. Dan vindt er een beslissende ommekeer plaats in zijn hart en leven, die zijn hele verdere levensloop zou bepalen.

De aanleiding tot zijn bekering is opmerkelijk en heeft ook ons veel te zeggen.

Tertullianus werd bijzonder getroffen door de standvastigheid van de christenen temidden van hun verdrukkingen. Hij noemt deze standvastigheid zelfs een van de hoofdoorzaken waarom menig heiden in Noord-Afrika tot nadenken kwam en christen werd.

Van de zijde van de Romeinse Overheid braken al spoedig vervolgingen uit. De Romeinse keizer Nero was er al mee begonnen christenen aan te wijzen als zondebok. Zo schreef hij de schuld van de brand in de hoofdstad Rome op rekening van de christenen. Vooral hun weigering offers te brengen aan de vergoddelijkte keizer zette veel kwaad bloed. Deze hardnekkigheid werd beschouwd als een indirekte aanval op de eenheid van de Romeinse staat en samenleving. Daarom de christenen "proleone" d.i. voor de leeuw (geworpen).

Velen ontvingen de kracht om staande te blijven onder de zwaarste foltering. Vanuit de geloofsovertuiging: Eén is uw Meester. Jezus Christus is Kurios (=Heere!).

Er werd op de christenen gelet. Hun liefde tot hun enige en eeuwige Koning werd door de heidenen opgemerkt, ook door Tertullianus. En hoewel het de Geest is die levend maakt en het geloof werkt door het gehoor van het gepredikte Woord, versterkte de gewaarwording van de standvastigheid van deze "christiani" de geloofwaardigheid van het Evangelie. Tertullianus schreef na zijn bekering: "Al diegenen die ons eerst haatten, omdat zij ons niet kenden, houden op met ons

te haten, vanaf het ogenblik dat zij ons kennen. Zij beginnen te verfoeien wat zij waren en te belijden wat zij verfoeiden."

In het heidense Noord-Afrika, een provincie van het grote Romeinse rijk, groeide en bloeide de christelijke kerk. Het aantal christenen werd voor de heidense overheid schrikbarend groot.

Tertullianus schrijft: "Hun geluk is zo groot dat wij er zelfs met schrik om worden nagerekend. Men schreeuwt het uit dat de stad (Carthago) in bezit genomen is, dat de velden, de kastelen, de eilanden gevuld zijn met christenen." Als een ramp betreurt men het dat personen van beiderlei geslacht, van elke leeftijd, van elke stand, ja zelfs van hoge rang toestromen, om zich onder hen te scharen."

Een indrukwekkende beschrijving van de krachtige werking van de Geest van God.

Christen worden was in die tijd geen vrijblijvende zaak. In de tijd van Tertullianus ontketende de Romeinse keizer Septimius Severus (193-211) een zware vervolging tegen de christelijke kerk.

De christenen mochten zich zelfs voor de rechtbank niet meer

Er werd van hen allen geëist dat zij hun belijdenis dat Christus Koning is zouden herroepen. Maar het was als eenmaal bij Israël, hoe meer het verdrukt werd, hoe meer het wies. De standvastigheid van de christenen sprake vele heidenen, jongens en meisjes, mannen en vrouwen, armen en rijken aan. Het bloed van de martelaren bleek een zaad te zijn. Een zaad waaruit nieuw leven voortkwam.

De tijd waarin wij nu leven geeft het tegenovergestelde beeld te zien. De kerk groeit in het westen niet meer. De afval is ontzettend groot.

Voor duizenden gedoopten hoeft het niet meer. Kerkeraden zitten soms met de handen in het haar. Anderen hebben de moed allang opgegeven dat de "vervallen hut" van de christelijke kerk ooit weer zal worden opgericht. De één zegt: Geloven kun je ook wel buiten de kerk. Het gaat er maar om dat je goed leeft; een moderne bravehendrikken theologie, als een doekje voor het bloeden.

De ander roept: Gods Geest werkt niet meer! En: het is een donkere tijd. En: Er is bijna geen volk van God meer! Men ijst ervan als men ziet en hoort dat deze geluiden er zelfs bij het Gode vijandelijke vlees goed ingaan. O, wat is het hart arglistig! Dodelijk is het. Dodelijk voor de luisteraar. Dodelijk voor de kerk.

De kerkgeschiedenis kent vele zwarte bladzijden. Dat is waar, dat mogen we niet verbloemen.

Maar ook bladzijden die getuigen van de doorwerking van de Heilige Geest en Zijn zoete vruchten: geloof, hoop, liefde en standvastigheid. Zouden wij niet met jaloersheid mogen omzien? En dan uitroepen: Och Heere, geef heil!

De bloei van de kerk ten tijde van de kerkvader Tertullianus moge ons eens beschamd maken. Want de oorzaak van het verval van de kerkelijke "hut" ligt niet bij een ander maar eerst bij mij persoonlijk. Niet alleen bij de jeugd van tegenwoordig maar ook bij hun opvoeders die nog niet ten bloede toe hebben tegengestaan, strijdende tegen de zonde. Een vader of moeder die God vreest zal altijd moeten zeggen: Ik ben in alles tekort gekomen. Zien onze kinderen de aantrekkelijkheid van de dienst des Heeren? Kunnen ze het gewaar worden hoe goed het is nabij God te wezen? Is er bij ons nog wel die gelovige standvastigheid als bij de eerste christenen? Tertullianus schrijft: dat hij vóór zijn bekering de schouwburg bezocht en met de leer van de christenen spotte. Daarmee moest hij breken.

Maar wie zal kunnen zeggen hoe dikwijls in de christelijke gezinnen de gedoopte kinderen door hun eigen ouders met de wereld van de schouwburg worden vertrouwd gemaakt? Wij behoeven voor de schouwburg de deur niet meer uit. Je hoeft de knop maar om te draaien (en zelfs dat niet meer bij afstands-bediening) en je wandelt midden op de weg van de goddelozen en zit in het gestoeite van de spotters. Dat gebeurt in christelijke gezinnen. Is het dan een wonder wanneer heidenen: Grieken en barbaren, of zelfs onze eigen kinderen met verachting vervuld worden over zulk een christendom? Ik vraag het u in liefde af.

In de tijd van Tertullianus was het kiezen: de kerk of de schouwburg. Christus of die spotten met Christus. Toen bloeide de christelijke gemeente. Nu raakt zij in diep verval. Van kerkelijke functionarissen wordt verwacht dat zij na allerlei voorlichting van de gemeente alsnog een levende, getuigende kerk maken. Maar het leven van de christenen wordt niet dóórgelicht. Ja, men vleit zichzelf in eigen ogen als men zijn ongerechtigheid bevindt, die te haten is. Neen, alstublieft niet meer zo bekrompen als vroeger! Is dat bekrompen: Een tere omgang met God? En vrezen voor de zonde? En kinderlijk smeken: vat Gij mijn hand. Uw goede Geest bestier mijn schreden en leid' mij in een effen land? Is dat bekrompen om, ziende op die lijdende Knecht, die om onze wereldgezindheid en wereldgelijkvormigheid, moest sterven aan het vloekhout des kruises, te vrezen voor de zonde?

Laat ons de oorzaak van het verval van de kerk in eigen huis, in eigen hart zoeken en men zal genoeg gruwelen vinden. Wij zijn als christelijke gereformeerden van het heilspoor afgegaan.

Roepen wij niet om Gods rechtvaardige oordelen over onze Kerken nu wij, betovert door de massa-hysterie, zelfs kindermoord gaan verdedigen op Bijbelse gronden? In zijn Apologie tegen de heidense stadhouders schrijft Tertullianus: "Ons is alle mensenmoord voor eens en altijd verboden; ook om te doen aanschouwen de vrucht van de moeder in haar schoot, terwijl de mens nog gevormd wordt. De geboorte te verhinderen is een vervroegde mensenmoord. Het is in de grond dezelfde zaak: of men een reeds geboren leven verwoest, dan wel een leven, dat gevormd wordt teniet doet. Een menselijk wezen is ook datgene, wat een mens worden zal.

De gehele vrucht is reeds in het zaad besloten." Een helder geluid uit de bloeitijd van de kerk.

De christenen hebben deze opvattingen verdedigd in de tijd dat er allerwege geroepen werd: pro leone! d.i. (werp ze) voor de leeuwen!

En toch ze hadden het leven over voor het onfeilbare Woord, dat ze door de genade van de Heilige Geest en de liefde Gods in Christus, de Wetsvervuller, hadden liefgekregen.

Het was een tijd dat de kerk bloeide; Ach, werd ik derwaarts weer geleid, dan zou mijn mond U de ere geven!

Ds. L.W. van der Meij.

Verzamelde Geschriften van Hendrik de Cock 2.

In het artikel van H. Natziyl omtrent de uitgevers en het voor echt verklaren van de geschriften en het portret van De Cock staan interessante gegevens. Volgens de familie bestaat er tot haar smart geen welgelijkend portret.

De Cock begon met het uitgeven van: Besluiten van de Nationale Dordsche Synode, gehouden in den jare 1618 en 1619, te Dordrecht. Hij schreef er een voorrede voor. De belijdenis had voor De Cock grote betekenis gekregen. In zijn inleiding tot dit geschrift zegt Ds. M. Drayer: Verbijsterd over het feit dat de kerk die hij diende officieus deze belijdenis negeerde en officieel ontkrachtte, besloot hij bij voorrang dit geschrift opnieuw uit te geven.

De Cock richt zijn voorrede aan 'mijne in hun eeuwige heil belangstellende land- en geloofsgenoten!' Hij schrijft o.a.: Om dan vele onkundigen de ogen te openen, vele zorgeloozen opmerkzaam te maken, vele Godvreezenden te sterken en te vertroosten, in deze, voor den waarachtigen dienst van God zoo donkere dagen in ons Vaderland, heb ik gemeend dat het hoogstnuttig en heilzaam kon zijn, om de besluiten van de, onder de doorluchtigste Gereformeerden beroemste en algemeenste Synode, door den druk gemeen te maken en verkrijgbaar te stellen. Hij zegt aan het slot van zijn voorrede: De Goddelooze verlate zijnen weg, de onrechtvaardige man zijne gedachten hij bekeere zich tot den Heere, zoo zal Hij zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk. De Heere trekke ons, opdat wij Hem navolgen, Hij bekeere ons en wij zullen bekeerd zijn. Amen. En dan

eindigt De Cock met het citeren van Psalm 80 : 9, 10 en 11.

Deze voorrede laat ons zien, dat De Cock was gaan ijveren voor de naam en zaak des Heeren.

Dat blijkt ook uit het tweede geschrift: Kort Begrip der christelijke religie voor hen, die zich willen begeven tot des Heeren Heilig Avondmaal. Dit geschrift is o.a. vermeerderd met een voorrede en een voorbereidend hoofdstuk.

Ds. M. Drayer zegt in een inleiding tot dit geschrift: Ook hiermee greep hij terug naar de tijd van de Reformatie, zoals hij zelf in een brief aan Koning Willem I, aan wie hij een exemplaar van deze uitgave aanbod, de bedoeling omschreef: "ter bevordering van de waarachtige kennis van Gods Woord, en onze, door onze voorvaders voor zoo veel bloed gekochte formulieren van eenheid, die in alles op dat woord gegrond zijn".

Het voorbereidende hoofdstuk luidt als volgt:

vr. 1. Wat is des menschen grootste geluk?

antw. Dat hij verandert, vernieuwd of wedergeboren worde, want het is een van beiden, wedergeboren of verloren, gelijk de Heere Jezus zelve zegt. Joh. 3 : 3. Dordsche Synode Hoofdst. 3 en 4 art. 9-17.

vr. 2. Waardoor kan een mensch zulks verkrijgen of deelachtig worden?

antw. Nergens door, maar door Gods genade kan het hem om niet in, om en door Christus, Gods Zoon, geschonken worden. Eph. 2 : 8-10. Rom. 8 : 27-29. Rom. 9 : 16.

vr. 3. Moet hij dan dezen Jezus Christus ook leeren kennen zal hij gelukkig en behouden worden?

antw. Ja, en wel met een geheiligde kennis, gewrocht door Gods Geest, zoo ten aanzien van zijn persoon als ampten, als God en mensch en als Profeet, Priester en Koning. Het geloof toch bestaat niet in onkunde maar in kennis. Want dat is naar Jezus uitspraak het eeuwige leven, dat zij U kennen den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus dien gij gezonden hebt. Joh. 17 vs. 3.

Daarna volgen de gewone vragen van het Kort Begrip, verdeeld in een aantal hoofdstukken. Het zou wel goed zijn, wanneer bij nieuwe uitgaven van het Kort Begrip met de vragen en antwoorden van De Cock rekening zou worden gehouden. In elk geval is het wel noodzakelijk, dat bij de behandeling van het Kort Begrip het uitgangspunt van De Cock in acht genomen wordt.

Hierna komt het geschrift: Verdediging van de ware Gereformeerde leer en van de ware Gereformeerden, bestreden en ten toon gesteld door twee zoogenaamde Gereformeerde Leeraars, of de Schaapskooi van Christus aangetast door twee wolven en verdedigd door H. de Cock, Gereformeerd Leeraar te Ulrum.

Het treft altijd weer hoe scherp de pen van De Cock was. Dat moeten we vooral zien in het licht van zijn ijver om de waarheid te verdedigen tegenover de leugen, die zoveel zielen naar het verderf voerde. Daarom ontzag hij geen tegenstanders, al waren het collega's in de Hervormde kerk.

Ds. Drayer geeft een belangrijke inleiding. Hij schrijft o.a.: Dat eerst het spreken en dan het schrijven hem niet in dank is afgenomen blijkt wel uit de gevolgen die dit geschrift voor hem zelf heeft gehad. Drie dagen na de verspreiding arriveerde de classicale commissie van onderzoek in de pastorie van Ulrum naar aanleiding van de klachten die tegen hem waren ingebracht.

Het is niet onze bedoeling om melding te maken van alle geschriften apart, hoewel er de neiging toe is. Liever willen we belangstellende lezers aanraden zich dit boek aan te schaffen en van de inhoud kennis te nemen. De Cock komt daarin nader tot ons als een man die in de vreze des Heeren geleefd en gearbeitet heeft.

Het 6e geschrift is ook heel bekend: De Evangelische Gezangen getoetst en gewogen en te ligt gevonden, door Jacobus Klok, Verwer en Koopman te Delfzijl, met een korte voorrede, en uitgegeven door H. de Cock, Geref. Leeraar te Ulrum.

Drs. H. van Veen zegt in zijn inleiding tot dit geschrift: Wat de toon betreft van zijn geschrift, die is zeker scherp en hier en daar vrij grof. Maar daarin onderscheidt hij zich zeker niet van andere scribenten uit zijn tijd. Niet alleen tegenstanders, maar ook vrien-

den en medestanders hebben kritiek geleverd op het optreden van De Cock in de gezangenkwesitie. De uitgave van het geschrift van Klok is de aanleiding geworden tot de afzetting van De Cock door het Provinciaal Kerkbestuur van Groningen op 29 mei 1834.

Over Klok schrijft Ds. Van Veen o.a.: Als in september 1835 een afgescheiden gemeente wordt geïnstitueerd, is Klok een van de eerste ouderlingen. Tot 3 oktober 1836, als dezelfde Klok geschorst wordt vanwege zijn fel en uiterst onbeheerst optreden naar aanleiding van een verzoek van de kerkeraad aan de overheid om als particulieren te mogen vergaderen.

Van Veen schrijft nog een en ander over Klok en eindigt zijn inleiding als volgt: Er valt inderdaad bij Klok wel met enig recht te spreken van "vreemd vuur", al neemt dat niet weg dat hij de vinger heeft gelegd bij vele wonde plekken in de Evangelische Gezangen.

Van groot belang is het 9e geschrift: Ernstige en hartelijke toespraak; aan mijne Landgenooten in deze zorgvolle en droevige dagen; vooral met betrekking hunner eeuwige belangen.

Prof. Dr. W. van 't Spijker schrijft in zijn inleiding o.a.: Er ligt geruime tijd tussen het vervaardigen van het geschrift, dat hier volgt, en de datum van verschijnen in 1834. In de zomer van 1832 maakte De Cock het gereed. Het was in dezelfde tijd, waarin het besef van de waarde der gereformeerde belijdenis bij hem begon door te breken. Daarbij hebben de Dordtse Leerregels en vooral ook de Institutie van Calvijn een rol gespeeld, de laatste in de korte samenvatting van Guilielmus Launeus, vertaald door Joris de Raadt. In 1837 gaf De Cock het boek opnieuw uit, omdat het voor hem "in 't bijzonder een middel geweest is in Gods hand, tot ontdekking van den weg des heils en vordering daarop, gelijk mede in de kennis der waarheid die naar de Godzaligheid is."

Aan het slot zegt Prof. van 't Spijker: Wat de inhoud betreft behoort de Ernstige en hartelijke toespraak tot die reeks van réveil-geschriften die de ontwaking van het volk en van de Hervormde Kerk op het oog hadden. De Cock nam ermee het signaal over dat Da Costa gegeven had, dat ook Van Zuylen van Nyevelt had doorgegeven en dat ook na diens dood zou blijven klinken.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 97

"En het geschiedde als hun hart vrolijk was, dat zij zeiden: Roept Simson, dat hij voor ons spele. En zij riepen Simson uit het gevangenhuis, en hij speelde voor hunne aangezichten, en zij deden hem staan tussen de pilaren."

Richt. 16 : 25.

De vorsten der Filistijnen waren in vergadering bijeen geweest. Zie vers 23. Het volk had zich inmiddels vermaakt met Simson, die zich in de gevangenis bevond, zoals dat in vers 24 is verhaald. We kunnen uit beide verzen afleiden dat het volk is gelijk de overheid en ook omgekeerd. De overheid wilde een feest organiseren ter ere van hun god Dagon. En het volk wilde dat ook. De plannen van de overheid vielen bij het volk in de smaak. De overheid nam daar met welgevallen kennis van. Want zo gaat dat in de wereld. De overheid doet gaarne de wil van het volk. Als de overheid dat niet doet, dan kan ze haar biezen wel pakken. Het feest dat gevierd moest worden, moest een bevrijdingsfeest zijn. Men had op z'n grote vijand Simson een overwinning behaald.

Als ik het zo stel, dan ben ik al weer met deze geschiedenis beland in de tijd waarin wij leven. Want het is dit jaar veertig jaar geleden dat wij bevrijd zijn. 5 Mei is de datum dat dit gevierd zal worden. Dat valt dit jaar op de zondag. Dat heeft nog al heel wat pennen in beweging gebracht. De overheid wil de bevrijdingsdag op zondag vieren. Dat dit Gods dag is, daar wordt door niemand rekening mee gehouden. Het feest moet doorgaan. Het volk wil dat. We hebben een democratie. Dat wil zeggen, dat de overheid door het volk gekozen wordt. De overheid is daarom van hetzelfde gehalte als het volk is. Zoals het volk is, zo heeft de overheid het maar uit te voeren. Als hij dat niet doet, is het

met de overheid gedaan. Volk en overheid trekken ten deze ook één lijn, net als dat bij de Filistijnen gebeurde. En wie zal dan de eer krijgen van het heugelijke feit dat wij van des vijands juk zijn bevrijd? Dat zal God niet wezen. Wel zal de mens worden geprezen. Want daar hebben we onze bevrijding tenslotte aan te danken. Dat dit geschiedt, de ware God ten hoön, daar bekommert niemand zich om. Men zal daarom op zondag 5 mei met al het feestgedruis, niet anders doen, dan God nog meer tot toorn verwekken. Als daar de ogen voor open waren, de kerken zouden op zondag 5 mei te klein zijn om de mensen te bergen, om dan de Heere te danken voor de verlossing die door Hem teweeggebracht is. Zeker, daar heeft Hij mensen voor gebruikt. En heel veel mensen hebben daarvoor hun bloed gegeven. We mogen dat niet achteloos voorbijgaan. Doch als men daar in ernst aan dacht, men zou op de graven van de gesneuvelden niet de loftrumpet laten horen ter ere van mensen, doch men zou met ootmoedigheid bekleed zijn vanwege het feit, dat het zoveel mensenlevens heeft gekost.

Mogelijk zegt iemand: Dominee, je moet alle mensen niet over één kam scheren. Want u weet toch ook wel dat er geprotesteerd is tegen het vieren van de bevrijdingsdag op zondag. Waarom vieren ze het eigenlijk niet op maandag? Dan kunnen de christenen ook mee doen. Het is tenslotte een nationaal feest, waar alle mensen bij betrokken zijn. Alle mensen moeten er daarom ook aan mee kunnen doen. Ten deze zou ik willen zeggen: Dat weet ik ook wel, doch zwijg gij stil! Op zondag kermis houden, is zonde. Daar zijn de meeste kerkmensen het nog wel over eens. Maar wat dunk u, als men op maandag kermis houdt, zou dat geen zonde zijn? Want als de wereld feest viert gaat dat er altijd werelds aan toe. Dat is op zondag zo en dat is alle dagen van de week zo. Ik vind het daarom zonde, grote zonde, dat nu de zondag wordt misbruikt. Hoewel men dat in de wereld altijd doet, ook als er geen bevrijdingsfeest gevierd wordt. Ik vind het minder erg, dat het niet op maandag gevierd wordt, omdat het resultaat in de ogen van God, weinig anders zal zijn, dan dat men het op de zondag zou doen. Want de zonden die men op maandag bedrijft zijn net zo erg als die men op de zondag bedrijft. Ik zou zeggen, laten mijn lezers daar eens ernstig over nadenken.

Moet dan het feit der bevrijding maar in de doofpot worden gestopt, zo zou mogelijk nog een volhouder kunnen vragen. Dat is helemaal mijn bedoeling niet. Zelf heb ik de bevrijding heel bewust meegemaakt. In de oorlog ben ik zelf een frontsoldaat geweest. Meerdere malen heb ik in levensgevaar verkeerd. Dank zij Gods bewarende hand zijn we met nog zo vele anderen bewaard gebleven. Echt een feit om dankbaar te gedenken. Maar dan moet het tot eer van God geschieden.

Ik herinner mij nog toen het 25 jaar geleden was, dat wij bevrijd waren. De datum viel toen midden in de week. De zondag was er niet mee gemoeid. Iedereen kon toen aan het bevrijdingsfeest deelnemen. We stonden in een zeer orthodoxe plaats. Wij meenden dat het gepast was om die dag 's morgens in Gods huis samen te komen, om daar Zijn grote Naam te danken. Wij waren de enige kerk van de velen in dat dorp die dat deden. Je zoudt denken dat de kerk die morgen toch wel overliep. Schrik niet! We zaten met een half kerkje vol met mensen. Blijkbaar was er bij niemand van al die zogenaamde christenen behoefte om in Gods huis te verkeren. Dat was de trieste werkelijkheid die we 15 jaar geleden moesten constateren. En het is er in de loop der jaren niet beter op geworden.

Begrijp mij dus heel goed: Ik ben helemaal niet tegen het herdenken van de bevrijding, maar laat men het dan doen op een Gode welbehagelijke wijze. Want dat in 1940 de oorlog uitbrak is gezien als een oordeel van God. En dat er in 1945 een einde aan die verschrikkelijke oorlog kwam, werd gezien als een genade van God, zij het dan algemene genade. En dat was niet verdiend. Genade kun je trouwens nooit verdienen. Je kunt het alleen maar krijgen. Dat is in natuurlijk opzicht zo en geestelijk ook.

God betoonde in 1945 in Zijn toorn nog des ontfermens te willen gedenken aan ons land en volk. Opdat ons volk met de weldaden aan de voeten des Heeren terecht zou komen. Dat is helaas niet gebeurd, en het is niet te verwachten dat het nu gebeuren zal. Hoewel God altijd voor de winst instaat voor Zijn koninkrijk. Dat was in 1940-1945 zo, en dat is nu nog zo.

Laat verder een ieder bidden dat hij er voor bewaard zal mogen blijven, om met de wereld feest te vieren. Want hoe men dat ook doet en wanneer men dat ook doet, van alles wat de wereld doet, is niets goeds te verwachten.

Op zondag 5 mei zal er voldoende gelegenheid zijn, om aan het bevrijdingsfeit aandacht te geven. Dat het dan zal mogen geschieden in ware verootmoediging des harten. Dan is er veel te danken voor alles wat God heeft gegeven en ons ook nog heeft gelaten. Doch dan is nog meer om te bidden of God ons nog niet verder weg wil laten zakken in de modderpoel van zonde en ongerechtigheid.

Onze tekst zegt: "En het geschiedde als hun hart vrolijk was". De uitdrukking "als hun hart vrolijk was" komt in de bijbel dikwijls voor in verband met het gebruik van wijn. Als men daar te veel van gebruikt dan worden heel veel mensen vrolijk. Het is overigens wel een wonderlijke vrolijkheid. Het is op alle manier geen blijdschap in God. Want dan kan men ook vrolijk zijn. David getuigt er ergens van dat hij zeer vrolijk was in de Heere. Dan is men in God verblijd. Men is dan verblijd over zijn grote daden, over de zegeningen die Hij overdiend doet overkomen. Dat maakt klein voor God. Men is dan wonderlijk verblijd in God. Men is dan niet dronken van wijn, zoals Paulus daarover schrijft, doch men is dan vervuld met de Heilige Geest.

Jullie kennen toch die tekst wel: "En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest". Ef. 5 : 18.

De Filistijnen hun hart was vrolijk, door het overdadig gebruik van wijn. Zo gaat dat nu eenmaal in de wereld. Want bij feestvieren hoort nu eenmaal het drinken van wijn. Dat is op zichzelf natuurlijk niet verkeerd. De Heere Jezus heeft op de bruiloft te Kana een grote gift aan wijn gegeven. Het is een natuurprodukt. En alle schepsel Gods is goed, met dankzegging genomen zijnde. Doch als de mens aan zichzelf over gelaten wordt, dan gaat men zo gauw te ver. En dan is het te zien: Wanneer de drank is in de man, dan is de wijsheid in de kan. Men komt dan tot allerhande dwaze dingen en grove uitspattingen. In gedachten zie ik die Filistijnen springen en dansen door de straten van hun steden. Ze zingen en lachen: Onze god, heeft onze vijand, in onze hand gegeven. Ze zijn vol van hun god en ook vol van Simson, die zij als een overwonnen vijand zien. Zij kunnen er niet genoeg van krijgen. Zij gingen nog niet naar huis. Nog lange niet . . . Zij moesten er nog meer van hebben. Zij wilden Simson zien. Hij moest worden gehaald. Hij moest in het publiek ten toon gesteld worden. Daarom zeiden zij: Roept Simson, dat hij voor ons spele. Doch dat zij door dat Simson te willen zien spelen, spotten met hun eigen leven, dat zien zij niet.

Wij hopen het in 't vervolg te zien. Want God is geen ledig Toeschouwer van al deze dingen. Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Wel eens op **TEXEL** geweest?

Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en . . . rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van
volledig pension voor
groot en klein.

Prijzen v.a. f 270,- p.w.

Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.

PLAATST UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

TE KOOP

Een mooi zwart pak, met
streepjesbroek, maat 50.
Voor slechts f 95,-.
Tel. 03404 - 14359.

TE KOOP

Een 4-sporige
BANDRECORDER
zeer goed.
Telefoon 03499 - 82321

KOM OVER EN HELP

PROJEKT 'Lektuur'

Naast Bijbels 'brengen' we ook andere
christelijke lektuur naar Oost-Europa.
Vooral aan kinderbijbels en ook
ander materiaal voor jongeren, zoals
catechisatieboekjes, flanelplaten,
zondagsschoolplaatjes en dia's is erg
veel behoefte.

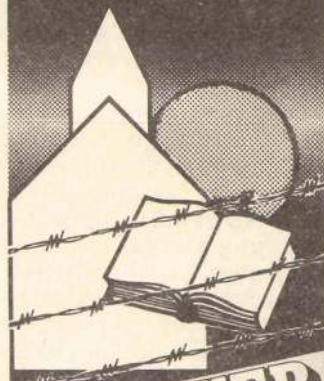
Dagboeken, bijbelverklaringen,
konkordanties, e.d. zijn daar beslist
niet te koop.

Opwekkende lektuur als van Bunyan,
Spurgeon, Ryle e.d. worden in grote
dank aanvaard.

Helpt u ons, ook dit jaar weer
hiervoor f 400.000,- bijeen te
brengen?

(vermeld bij uw gift: 'projekt Lektuur')

Wij verzorgen ook
lezingen met of
zonder dia's. Inlich-
tingen hierover kunt
u krijgen bij ons
secretariaat of
telefonisch.



KOM OVER EN HELP

Tel. 01114 - 1572

U kunt uw gift storten op

Postgiro 3535181

569324610

of op Bankrekening ABN

t.n.v. de stichting „Kom over en Help“

Ons werk wordt
aanbevolen door een
comité dat bestaat uit predikanten der
Chr. Geref. Kerken, Gereform. Gemeenten, Oud-
Gereform. Gemeenten, Gereform. Gemeenten in Nederland
en Ned. Herv. Kerk.

Inlichtingen:

Postbus 83
8260 AB Kampen

Een verantwoord adres voor al uw

HUISHOUDELIJKE APPARATEN

- de BESTE merken voor een lage prijs.
(SIEMENS, ESTA, GRAM, LIEBHERR,
MIELE, VELO)
- service en bezorging door heel Nederland.

VINK-WITGOED-WESTBROEK

Dr. Welferweg 17 - Westbroek - Tel. 03469 - 1459, b.g.g. 1209



WESTKAPELLE TE HUUR

Vakantiehuis en luxe

stacaravan op zeer mooi
en rustig plekje op
boerderij bij het strand.

Tel.: 01187 - 1441

OPNIEUW UITGEGEVEN Schriftuur bevindelijke predikatie

door een Christelijk afgescheiden gerefor-
meerd predikant (1860)

Ds. P. Wagemaker, tekst Lukas 13 : 24a.

Prijs f 4,75, geen verzendkosten.

Te bestellen bij:

J. BOS

Wijk 7, nr. 76 (Tuindorp) - 8321 TB Urk,
of: telefoon 08376 - 4737.